

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 428/2017-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Sabóom, Obchodná 187/6, Sečovce, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Banská Bystrica vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 45/17/6601 a jej uznesením z 10. februára 2017 a vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 44/17/6601 a jej uznesením zo 14. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej len „okresná prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 45/17/6601 a jej uznesením z 10. februára 2017 a vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 44/1/6601 a jej uznesením zo 14. februára 2017.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 21. decembra 2016 podal v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica-Kráľová (ďalej len „ústav na výkon trestu“) trestné oznámenie *«v súvislosti so skutkom spočívajúcim vo vykonaní prehliadky osobných vecí sťažovateľa (vrátane dôverných písomností ako korešpondencie s obhajcom a podobne) dňa 15. 12. 2016 (ďalej len „prehliadka osobných vecí sťažovateľa“) neznámymi príslušníkmi Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „príslušníci zboru“) a bez jeho prítomnosti (ďalej len „trestné oznámenie z 21. 12. 2016“).»*.

Trestné oznámenie z 21. decembra 2016 vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Banská Bystrica (ďalej len „vyšetrovateľ“) uznesením ČVS: ORP-3/2-VYS-BB-2017 z 19. januára 2017 odmietol so záverom, že *„príslušníci zboru postupovali v súlade so zákonom“*.

Sťažovateľ 23. januára 2017 proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľa z 19. januára 2017 podal sťažnosť, v ktorej namietal *„nevysporiadanie sa s obsahom trestného oznámenia, jeho oporu výlučne v skutočnosti, že podozriví v písomnom stanovisku (bez ich vypočutia) trestnú činnosť popreli, neprípustnosť stotožňovania prehliadky cely a prehliadky osobných vecí (dôverných materiálov), a poukázal na ústavný príkaz v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého príslušník zboru môže konať iba spôsobom stanoveným zákonom“*.

Prokurátor okresnej prokuratúry sťažnosť sťažovateľa uznesením z 10. februára 2017 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odmietol ako nedôvodnú.

Podľa sťažovateľa prokurátor okresnej prokuratúry v uznesení z 10. februára 2017 *«len parafrázoval niektoré ustanovenia právnych noriem vzťahujúcich sa k postupu príslušníkov zboru, ktoré vyložil vlastným spôsobom a uzavrel, že prehliadka osobných vecí sťažovateľa v jeho neprítomnosti bola v súlade so zákonom - fakt, že po spornej prehliadke osobných vecí sťažovateľa boli jeho dôverné písomnosti porozhadzované na podlahe a na posteli, nebol prokurátorom spochybňovaný. Prokurátor sa v uznesení z 10. 2. 2017 nevysporiadal s rozdielnosťou prehliadky cely a prehliadky osobných vecí odsúdeného, a len arbitrárne konštatoval, že „predmetom prehliadky môžu byť aj osobné veci obvineného.“»*.

Sťažovateľ podal trestné oznámenie aj 14. decembra 2016. Toto trestné oznámenie podával *«v súvislosti so skutkom spočívajúcim v diskriminačnom a značne reštriktívnom obmedzení práva na sledovanie televízie, ku ktorému došlo po jeho premiestnení do ústavu, čo vnímal ako nátlak, ktorý nebol legálny, ani legitímny, a zdôraznil, že ak aktuálny postup kompetentného príslušníka zboru „je v súlade so zákonom, tak potom postup, ktorý trval do môjho príchodu, musel byť v rozpore so zákonom a v každom prípade sa dotýkal základných práv odsúdených“.*» Trestné oznámenie vyšetrovateľ odmietol uznesením ČVS: ORP-1011/2-VYS-BB-2016 z 19. januára 2017 so záverom, že *„predmetné opatrenie bolo v súlade so zákonom“*.

Proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľa o odmietnutí trestného oznámenia zo 14. decembra 2016 sťažovateľ podal 23. januára 2017 sťažnosť, v ktorej *„(spolu s ňou) podal aj ďalšie trestné oznámenie v súvislosti so skutkom spočívajúcim v postupe ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová ohľadom opatrenia o sledovaní televízie do času jeho príchodu do ústavu (na princípe, že ak je podľa vyšetrovateľa PZ aktuálny postup ústavu zákonný, hoci je zásadne odlišný od postupu mu predchádzajúceho, tak tento predchádzajúci postup bol nezákonný), a tiež pre skutok spočívajúci v zásadnom skrátení práva na sledovanie televízie sťažovateľovým príchodom do ústavu o cca 1,5 až 2,5 hod., pričom takto mal ústav postupovať v snahe vyvíjať na sťažovateľa psychický nátlak“*.

V tejto sťažnosti sťažovateľ namietal, že vyšetrovateľ „naložil s podaným trestným oznámením tendenčne, jeho podstatu opomenul (smerovalo proti zásadnej zmene v postupe ústavu) a že odmietol trestné oznámenie len na základe toho, že podozriví nezákonnosť svojho postupu popreli, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia“. Sťažovateľ ďalej uviedol, že «Spôsob postupu podozrivých označených v trestnom oznámení sa týka zásadných reštriktívnych opatrení vo vzťahu k možnosti sledovania televízie, čo spadá pod právo na súkromie (viď rozsudok ESLP vo veci Laduna proti Slovenskej republike, z 13. 12. 2011). Označil som zmenu postupu podozrivých v tomto smere (dotýkajúcom sa mojich základných práv), ako aj to, že v iných ústavoch takto nekonajú a postupujú tak ako podozriví postupovali dovtedy, kým som nebol premiestnený do ústavu v B. Bystrici!!! Tieto skutočnosti vyšetrovateľ PZ zjavne zámerne ignoroval, aby zakrýval pochybenia podozrivých a nemusel vo veci konať. 4. Takto vyšetrovateľ PZ ignoroval aj časť trestného oznámenia: „Ak aktuálny postup kompetentného príslušníka je v súlade so zákonom, tak postup, ktorý trval do môjho príchodu, musel byť v rozpore so zákonom a v každom prípade sa dotýkal základných práv odsúdených“. Vyšetrovateľ PZ v napadnutom uznesení svojvoľne konštatoval, že momentálny postup ústavu je zákonný, a ignoroval podané trestné oznámenie a fakt, že postup podozrivých nemohol byť zákonný v oboch prípadoch!!! Až do môjho príchodu do ústavu vykladali podozriví § 89 ods. 4 vyhlášky MS SR č. 368/2008 Z. z. diametrálne odlišným spôsobom ako momentálne, a rovnako postupovali a postupujú aj iné ústavy na Slovensku, a toto ustanovenie vykladajú tak, ako som uviedol v trestnom oznámení!..».

Prokurátor okresnej prokuratúry sťažnosť sťažovateľa uznesením zo 14. februára 2017 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odmietol ako nedôvodnú. Sťažovateľ namieta, že prokurátor okresnej prokuratúry v uznesení zo 14. februára 2017 «len parafrázoval niektoré ustanovenia vyhlášky MSSR č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody, ktorá upravuje výkon trestu v oddiele s bezpečnostným režimom (ďalej len „OBR“), a konštatoval správnosť postupu vyšetrovateľa PZ. V súvislosti s poukazom sťažovateľa na skutočnosť, že sledovanie televízie spadá pod právo na súkromie, čo podporil poukazom na rozsudok ESLP vo veci Laduna proti Slovenskej republike, prokurátor uviedol, že sťažovateľ si nesprávne vyložil obsah

tohto rozsudku a nesprávne aplikoval tento rozsudok na svoje právne postavenie - prokurátor teda evidentne predmetný rozsudok ESLP nepochopil, keďže sťažovateľ ho jednak neaplikoval na vlastnú situáciu, ale argumentoval ním vo vzťahu k záveru, že obmedzenia možností sledovania televízie spadajú pod čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (a teda musia byť legálne, legitímne a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti), a navyše je z predmetného rozsudku zrejmé, že väzni v porovnateľných situáciách nesmú byť ani v tomto ohľade (sledovanie televízie) diskriminovaní. Prokurátor Okresnej prokuratúry v súvislosti s námietkami odlišného zaobchádzania s odsúdenými v iných ústavoch, ale najmä vo vzťahu k dobe pred a po sťažovateľovom príchode do ústavu a rozdielnosti postupu podozrivých, predmetnú sťažnosť fakticky ignoroval.».

Podľa názoru sťažovateľa orgány činné v trestnom konaní trestné oznámenie z 21. decembra 2016 a zo 14. decembra 2016 „adekvátnym spôsobom neprešetrili (fakticky bolo len arbitrárne uzavreté, že podozriví postupovali v súlade so zákonom), svoje rozhodnutia postavili výlučne na účelovom výklade jednotlivých ustanovení právnych noriem, týkajúcich sa výkonu trestu po ich vytrhnutí z právneho poriadku, a absolútne nedostatočným spôsobom sa vysporiadali s argumentáciou sťažovateľa, resp. ju v rozhodujúcich častiach celkom ignorovali. Orgány činné v trestnom konaní navyše celkom ignorovali aj trestné oznámenie z 23. 1. 2017.“.

Sťažovateľ následne po poukázaní na príslušne právne predpisy, ktoré podľa jeho názoru súvisia s predmetnou vecou, judikatúru ústavného súdu, ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, k veci ďalej uvádza: „K trestnému oznámeniu z 21. 12. 2016: Z relevantného práva a právnych východísk je v tejto súvislosti zrejmé, že prehliadka osobných vecí odsúdeného - ktorá nesporne predstavuje zásah do jeho základných práv, na rozdiel od prehliadky ciel a iných priestorov – bližšie upravená v právnom poriadku nie je. Príslušník zboru je oprávnený vykonať prehliadku osobných vecí odsúdeného (§ 13b ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z.), táto prehliadka nesmie sledovať neprípustný záujem (§ 13b ods. 3 zákona č. 4/2001 Z. z.), pričom je povinný postupovať tak, aby zásah do práv odsúdeného neprekročil mieru nevyhnutnosti (§ 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z.). Odsúdený môže byť obmedzený len vo výkone tých práv, ktoré odporujú

účelu výkonu trestu alebo ktoré sa nemôže vzhľadom na výkon trestu uplatniť (§ 4 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z.), a príslušník zboru je oprávnený uplatňovať voči nemu len obmedzenia podľa zákona č. 475/2005 Z. z. (§ 6 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z.), pričom odsúdený je povinný mu umožniť kontrolu osobných vecí (§ 39 písm. h) zákona č. 475/2005 Z. z.) a to nahliadnutím do nich (§ 35 ods. 1 vyhlášky č. 368/2008 Z. z.). Príslušník zboru nie je oprávnený vykonávať prehliadku osobných vecí odsúdeného, vrátane dôverných materiálov, v jeho neprítomnosti.

... Príslušné právne normy treba v tejto súvislosti tak ako každú inú právnu normu vykladať a aplikovať ústavne konformným spôsobom, čo znamená okrem iného aj v prospech realizácie základných práv a slobôd. Aj bez ohľadu na skutočnosť, že právny poriadok neopravňuje príslušníka zboru vykonávať prehliadku osobných vecí odsúdeného v jeho neprítomnosti, zákonom stanovené oprávnenie kontroly osobných vecí nahliadnutím do nich je možné vykonať len v medziach Ústavy a Dohovoru, teda pri dodržaní podmienok legality, legitimacy a proporcionality predmetného zásahu - na princíp proporcionality napokon zreteľne poukazuje aj čl. 54.8 EVP. Ak teda neexistuje skutočný verejný záujem vykonať nahliadnutie do osobných vecí odsúdeného v jeho neprítomnosti (tento verejný záujem by musel pri dodržiavaní spravodlivej rovnováhy pritom prevažovať nad záujmom odsúdeného na nezasahovaní do jeho práv), sú príslušníci zboru povinní umožniť odsúdenému zrkadlový dohľad pri tomto úkone. Osobné veci odsúdených predstavujú v podstate jediné súkromie v podmienkach výkonu trestu, ochranu pred neoprávneným zasahovaním do svojich práv používajú rovnako ako iné osoby, a len pre úplnosť treba poukázať na zásadu zákazu výkladu ústavného poriadku bottom - up (ústavné práva nemožno vykladať z podústavného práva, postup musí byť opačný).

... Prehliadka osobných vecí sťažovateľa v jeho neprítomnosti bola nezákonná, a závery orgánov činných v trestnom konaní tvrdiace opak sú arbitrárne a fakticky predstavujú právny exces. Vyšetrovatel' PZ len bezmyšlienkovito prebral argumentáciu podozrivých a citoval RMS č. 2/2014, hoci táto podzákonná norma sa netýka výkonu kontroly osobných vecí odsúdeného nahliadnutím do nich, a argumentácia prokurátora v uznesení z 10. 2. 2017 je vyložené scestná, keďže opomína § 39 písm. h) zákona č. 475/2005 Z. z., § 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z., a v podstate všetky relevantné právne východiská. Pri konfrontácii skutkového stavu (ktorý spochybnený nebol), právneho

poriadku a uznesení vyšetrovateľa PZ o odmietnutí trestného oznámenia z 21. 12. 2016 v spojitosti s uznesením z 10. 2. 2017 je zjavné, že predmetné trestné oznámenie náležitým spôsobom prešetrené nebolo.

... K trestnému oznámeniu zo 14. 12. 2016: Sporné ustanovenie § 89 ods. 4 písm. g) vyhlášky č. 368/2008 Z. z. začali podozriví vykladať a aplikovať spôsobom v maximálnej možnej miere obmedzujúcim rozsah sledovania televízie, a takto postupujú len odo dňa sťažovateľovho premiestnenia do ústavu, pričom iné ústavy takto nepostupujú. Keďže toto ustanovenie možno vykladať a aplikovať aj spôsobom v prospech realizácie možnosti sledovania televízie (teda tak, ako ho vykladajú a aplikujú aj iné ústavy, a ako ho vykladali a aplikovali aj podozriví, kým nebol do ústavu premiestnený sťažovateľ), bez oktrojovania relácií, ktoré môže odsúdený sledovať, má prednosť menej obmedzujúca varianta – v uvedenej situácii je teda postup ústavu nezákonný. Záver orgánov činných v trestnom konaní a zákonnosti tohto v Slovenskej republike ojedinelého postupu je nielen zjavne nesprávny, ale aj extrémne nelogický, keďže postup podozrivých označený za zákonný je zjavne bez súvislosti so sledovaním legitímneho záujmu vymedzeného účelom výkon trestu - podmienka vybraných televíznych programov (teda nie konkrétnych relácií!) je v každom ústave splnená dostupnosťou len určitých programov, na ktoré sa odsúdení môžu pozerať (teda naladením len vybraných televíznych programov). Pri konfrontácii skutkového stavu (ktorý ani v tomto prípade spochybnený nebol), najmä pri zohľadnení faktu, že podozriví konali v tejto súvislosti rovnako ako iné ústavy a sporné opatrenie značne zasahujúce do právnej sféry sťažovateľa prijali až v deň, keď bol premiestnený do ústavu, právneho poriadku (pri jeho ústavne súladnom výklade) a uznesení vyšetrovateľa PZ o odmietnutí trestného oznámenia zo 14. 12. 2016 v spojitosti s uznesením zo 14. 2. 2017, je zjavné, že predmetné trestné oznámenie náležitým spôsobom prešetrené nebolo.“

Podľa názoru sťažovateľa orgány činné v trestnom konaní nedôkladným vyšetrením trestných oznámení a nevysporiadaním sa s jeho podstatnými sťažnostnými námietkami porušili jeho základné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením jeho základného práva na súkromie podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, keďže nedostatočné vyšetrenie trestných oznámení má za následok nemožnosť zistenia materiálneho porušenia označených

základných práv. «Sťažovateľ s poukazom na nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 70/01 k princípu dovodenia porušenia základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti v spojitosti s nedostatočným úradným vyšetrením zlého zaobchádzania, zastáva názor, že z práva na rešpektovanie súkromia možno vzhľadom na to, čo je „v stávke“, dovodiť pozitívny záväzok účinného úradného vyšetrenia podobne ako pri čl. 3 Dohovoru, aj keď nešlo o zásah do fyzickej integrity sťažovateľa, keďže duševné utrpenie väznenej osoby plne v moci štátu nemožno označiť za menej závažný zásah do jej základných práv, ktorý by mohol ostať v demokratickom právnom štáte ignorovaný... Pri prešetrovaní predmetných trestných oznámení boli orgány činné v trestnom konaní povinné zistiť, či nedošlo k zásahu do práv sťažovateľa, nezákonným (protiprávnym) konaním podozrivých, a to posúdením skutkového stavu a jeho podradením pod konkrétne ustanovenia právnych noriem po ich ústavne konformnom výklade, čo bolo ich povinnosťou (čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy). a následne sa zaoberať subjektívnou stránkou konania podozrivých, keďže najmä v súvislosti so šikanóznym opatrením obmedzujúcim sledovanie televízie nepochybne existuje podozrenie, že bolo zamerané proti sťažovateľovi. Ďalej mali orgány činné v trestnom konaní (najmä prokurátor) povinnosť sa náležitým spôsobom vysporiadať s argumentáciou sťažovateľa a svoje rozhodnutia adekvátne odôvodniť. Tieto zákonné povinnosti si orgány činné v trestnom konaní v súvislosti s trestnými oznámeniami z 21. 12. 2016 a zo 14. 12. 2016 nesplnili, a trestné oznámenie z 23. 1. 2017 navyše celkom ignorovali.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne rozhodol týmto nálezom:

„1. Postupom Okresnej prokuratúry Banská Bystrica v konaní sp. zn. IPn 45/17/6601 a jej uznesením zo dňa 10. 2. 2017 bolo v dôsledku nedostatočného vyšetrenia trestného oznámenia sťažovateľa porušené jeho základné právo na inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v spojení s porušením základného práva na súkromie podľa čl. 16 ods. 1, a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Postupom Okresnej prokuratúry Banská Bystrica v konaní sp. zn. IPn 44/17/6601 a jej uznesením zo dňa 14. 2. 2017 bolo v dôsledku nedostatočného vyšetrenia trestného

oznámenia sťažovateľa porušené jeho základné právo na inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v spojení s porušením základného práva na súkromie podľa čl. 16 ods. 1, a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Uznesenia Okresnej prokuratúry Banská Bystrica, sp. zn. 1Pn 45/17/6601 zo dňa 10. 2. 2017, a sp. zn. 1Pn 44/17/6601 zo dňa 14. 2. 2017, sa zrušujú a veci sa vracajú na ďalšie konanie.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu 3 000 € (Eur), ktorú mu je povinná zaplatiť Okresná prokuratúra Banská Bystrica do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresná prokuratúra v Banskej Bystrici je povinná uhradiť trovy konania na účet advokáta JUDr. Jozefa Sabóa, Advokátska kancelária Sečovce, Obchodná 187/6, 078 01 Sečovce, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ výšku finančného zadostučinenia odôvodňuje takto:

„1) Porušenia jeho práv sa dopustila prokuratúra, ktorej úlohou je práve opak.

2) Porušenie jeho práv bolo osobitne svojvoľné, hrubé a nepredvídateľné.

3) Porušenie označených základných práv možno kvalifikovať ako závažné.

4) Porušenie základných práv dolieha na sťažovateľa osobitne nepriaznivo, trpí pocitom bezmocnosti, menejcennosti a bola u neho v podstate negovaná dôvera v možnosť poskytnutia spravodlivosti v štáte - hoci to kompetentné orgány nedokážu priznať, väzni sú považovaní za bezsubjektívne bytosti a bývajú predmetom odvetných opatrení zo strany zboru, ak nie sú tzv. ticho, pričom zamestnanci zboru konajú s vedomím, že OČTK v takýchto súvislostiach postupujú kolegiálne a podnety od väznených osôb v podstate neprešetrujú.

5) Porušenie základných práv sťažovateľa nie je možné reparaovať len zrušením napadnutých uznesení. K porušeniu označených základných práv už došlo a ich prežitie (pocit z porušenia práva) nie je možné navrátiť späť a zhojiť inak ako priznaním finančného zadostučinenia (m. m. rozsudok ESLP vo veci Danev proti Bulharsku, z 2. 9. 2010, § 34).

6) K porušeniu označených základných práv sťažovateľa došlo v dvoch konaniach.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť

porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva na súkromie podľa čl. 16 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie práva na súkromie podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 45/17/6601 a jej uznesením z 10. februára 2017 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 44/1/6601 a jej uznesením zo 14. februára 2017. K porušeniu označených práv podľa sťažovateľa došlo tým, že orgány činné v trestnom konaní nedostatočným spôsobom prešetrili ním podané trestné oznámenia, svoje rozhodnutia postavili na účelovom výklade jednotlivých ustanovení právnych noriem týkajúcich sa výkonu trestu odňatia slobody a nedostatočným spôsobom sa vysporiadali aj s jeho argumentáciou, resp. ju v rozhodujúcich častiach celkom ignorovali. Orgány činné v trestnom konaní tiež podľa sťažovateľa celkom ignorovali aj trestné oznámenie z 23. januára 2017.

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlika a korešpondencie.

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že cieľom právomoci ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je primárne preskúmať a posudzovať právne názory orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred týmito orgánmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

Ústavný súd tiež považuje za potrebné poukázať na svoju judikatúru, podľa ktorej právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva alebo slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd. Ústavný súd tiež dodáva, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, II. ÚS 28/06). Uvedený článok ústavy garantuje ochranu pred protiústavným postupom orgánov verejnej moci v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o subjektívnych právach fyzických osôb alebo právnických osôb.

Ústavný súd v tejto súvislosti aj v nadväznosti na svoju konštantnú judikatúru zdôrazňuje, že ak orgány činné v trestnom konaní v danom prípade po zvážení všetkých

okolností prípadu nerozhodli o trestnosti skutku, ktorý bol predmetom trestného oznámenia sťažovateľa, nemohli porušiť jeho zákonom ani ústavou chránené práva. Nikto totiž nemá právny nárok, a už vôbec nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu (v tomto prípade sťažovateľa, pozn.) bolo vyhovené. Ak vykonané dôkazy, resp. zistenia orgánov činných v trestnom konaní nedávajú podklad na začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže príslušný orgán činný v trestnom konaní začať konať alebo pokračovať v konaní, prípadne nariadiť, aby sa trestné konanie začalo alebo v ňom pokračovalo. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave (m. m. napr. II. ÚS 88/99, IV. ÚS 423/09). Trestné právo je prostriedkom ultima ratio, čo znamená, že v trestnoprávnej náuke, ako aj praxi sa už tradične vychádza zo zásady pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity). Podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, boli už vyčerpané, sú neúčinné, príp. sú zjavne nevhodné.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal postup okresnej prokuratúry v označených konaniach, ako aj napadnuté uznesenia, ktorými bolo rozhodnuté o sťažnostiach sťažovateľa proti rozhodnutiam vyšetrovateľa, ktorými tento vyšetrovateľ odmietol trestné oznámenia sťažovateľa, pretože nevidel dôvod na začatie trestného stíhania ani na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku, a dospel k záveru, že okresná prokuratúra sa v dostatočnej miere zaoberala sťažnosťami sťažovateľa a o týchto riadne rozhodla, postupujúc pritom v súlade s na vec sa vzťahujúcimi právnymi predpismi. Právny názor, na ktorom sú založené jej rozhodnutia, je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný a odôvodnenia napadnutých uznesení vzhľadom na okolnosti a podstatu posudzovaných prípadov sú dostatočné a akceptovateľné tak z hľadiska trestného práva, ako aj ústavy či dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi postupom okresnej prokuratúry v jej označených konaniach a napadnutými uzneseniami na jednej strane

a obsahom sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2017